

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravišтво, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Shod slovenskih poslancev.

K svojemu poročilu o tem shodu še dodajemo, da se je na njem razpravljalo o političnem in narodnem položaju Slovencev pod Taaffejevo vlado. Dozdaj se še niti v najmanjši stvari ne čuti, da hoče vlada, kakor je to naznanjevala, zadostovati narodnim potrebam nemških narodov. Zlasti nam Slovincem se godi prav tako, kakor pod Lasser-Auerspergom. V uradih se ne brigajo za menda dobre namene vlade, ker ogromna večina uradnikov je tako zagrizena v nemškutarjenje in pri tem prepričana, da je vlada le od danes do jutri in da spet nastopi stari sistem zatiranja avstrijskih Slovanov. Govorniki so kazali na šolstvo in se posebno hudo izrazili proti postopanju deželnega šolskega sveta in ravnanju z ljudskimi učitelji. Znani fanatični renegat Pirkker zdaj, ko se službe učiteljev po novejši postavi uvrščevajo, svoj upliv v to zlorabi, da kar zaporedoma učitelje goni iz enega mesta na drugo, mnoge pa celo izbacuje iz službe. Padale so hude besede in naprosil se je gospod dr. Jan. Bleiweis, da razjasni na pravem mestu Pirkkerjevo razžirajočo proti slovenskim učiteljem.

Tudi na srednjih šolah in na učiteljskih preparandijah je vse pri starem in zmirom naprej se godi, da iz slovenskih mest predstavljajo naše narodnosti profesorje, pa jih nameščajo z nemškimi, ki niso zmožni slovenskega jezika.

V teh okoliščinah zahtevati od slovenskih poslancev, da bi vlado v državnem zboru kot vladna stranka podpirali, pač nij mogoče. Slovenci ne zahtevamo nobenih koncesij od vlade, mi hočemo le to imeti na političnem in

narodnem polju, kar nam gre po ustavi in kar uživajo Nemci in deloma uže tudi Čehi.

Ker bosta v prihodnjem državnem zboru na vrsto prišla dva imenitna predloga: podaljšanje vojaške postave in davkova reforma, naj slovenski poslanci se ve da pred vsem gledajo na olajšanje ljudskih bremen. Vlada pa mora, ako želi zaupanja ne samo naših, ampak gotovo tudi vseh drugih slovenskih poslancev si pridobiti in na njihove glasove šteti, v resnici in dejansko dokazati, da jej je mar za uresničenje „narodne ravnopravnosti“. Predložiti mora tedaj izvršilne zakone k členu 19. osnovnih postav, in še le ko bodo te postavke sankcionirane, potem bodo slovenski poslanci zaupno podpirali vlado ter jej pomagali pri gori omenjenih dveh imenitnih predlogih.

Mej zborovanjem je g. dr. J. Bleiweis bral pismo grofa Hohenwarta in bil pooblaščen, na nekatera vprašanja odgovarjati.

Kar se tiče organizacije strank v državnem zboru, bodo slovenski poslanci stopili v klub desnega centra, v katerem so dozdaj bili, a naročilo se jim je še posebe, da ostanejo vedno v ozkej zvezi in dotiki s Čeho-Slovani, ker imajo skupaj enake težnje in enake želje.

Kranjska deželna zastava je — belo-modro-rudeča trobojnica.

I.

Sramotno je, na kakov način vse nekateri ljudje v naši slovenski deželi dokazujejo in smejo dokazovati svojo jezo nad tem, da se mi Slovenci drznemo tu v zemlji svojih očetov živeti ali narodno eksistirati. Ne le da jih jezi, ker se nečemo dati meni nič tebi nič ponemčiti in povlašiti, ker branimo pra-

vico svojega jezika v šolah in uradih, in ker želimo, da se nam tuja nemščina in tuja vlaščina ne sili tolikanj, da bi se mi potojili v morje nikdar sitega germanstva in vedno samogoltnega vlašstva, kakor so se naši bratje po nekdanjem vseslovenskem gorenjem Štajerji in po več krajih slovenskega Primorja: nego celo na našo narodno zastavo, na našo od samega cesarja priznano nam trobojnico razlivalo svojo jezo, kakor bik na rudeč prt.

Evo vam samo nekoliko vzgledov!

Ko je bil svitli naš cesar I. 1875. obiskal slovensko Gorico, hoteli so narodnjaki na goriškejši čitalnici razobesiti našo kranjsko belo-modro-rudečo trobojnico; a slavnostni odbor goriškega mesta prepovedal jim je to storiti, rekoč, da potem bi se moralo tudi Vlahom privoliti, da smejo razobešati zeleno-belo-rudečo trobojnico — italijanskega kraljestva!

Tako? —

Tedaj zastavo vedno zveste kranjske dežele, zastavo odlične kronovine avstrijske, dejal je modri slavnostni odbor modrega mesta goriškega tukaj v jedno vrsto z veleizdajsko trikoloro kraljestva italijanskega! — In nij ga bilo narodnjaka takrat v Gorici, da bi bil zlobno-nevedne Goričane poučil, da se sme v avstrijske Gorice razobešati zastava katere si bodi avstrijske kronovine, a da nikakor nikjer na avstrijskih tleh ne sme vibrati trobojnica italijanska. Narodnjaki so se v kot poskrili in kranjske trobojnice — niso razobesili!

In ko smo letos meseca aprila tako slavno, tako navduševalno praznovali velik narodni praznik sreberne poroke Njiju Veličanstev svetlega cesarja in svitle cesarice, videli smo, da sta gospod deželni predsednik vitez Kalina in

Listek.

Jesenske misli.

Kadar listje na drevju rumeni, bripavi glasovi: „Maroni arrostiti — caldi!“ v večernej megli propagando delajo za „Italijo irredento“, ukazelna mladezen s počitnic se vrača k viru modrosti in lastavice nas zapuščajo: tedaj se prikazujejo po ljubljanskih ulicah neke posebne „eksotične“ ptice, katerih perje navadno spominja na razne letne čase. Spodnje je večidel poletinsko, pa precej obledelo, zgornje pa zimsko. Prihod teh — z redkimi izjemami krotkih — ptičic z astronomično natančnostjo naznanja začetek tistega letnega časa, ki v očeh teh božjih stvaric jedin to ime zasluži. Za nje je to čas, v katerem sejejo in žanjejo — v drugej polovici leta jim je dostikrat trda za živež in na mnogokaterem lepem, mladem pa uvelim obrazku še lahko

najdeš nasledke poletinskega trpljenja in — stradanja! Pa mlada kri, vzlasti umeteljniška kmalu pozabi prestane nadloge, okó jej je obrneno le v bodočnost — v „nadejopolno“ bodočnost! In zato se neposajeno krdele Talijinih „svečnikov“ in „svečenic“ vzlic britkim izkušnjam le vedno zopet svojega guga-vega poklica oklene — z vsem navdušenjem lehkomišelnosti! Bodi jim sreča mila, da jih up ne vara: privoščimo revam zaželeni od-dihljaj!

Sinoči se je v „deželnem“ našem gledališču v letošnji sezoni prvič igralo in le-tega „deželnega“ zavoda „deželne“ bolhe so po grozno dolgem prestanku, po mučnem, še kaj več kot štiridesetdnevem postu imele velik praznik. Od spomladi sem so jeden jedincat dan obetale si tolsto večerjo in krvoželjne zanjo žela brusile, pa grdo goljufane bile. Znanost, ki je po Schmerlingovih besedah „moč“, je bila svoj šator vpostavila na deskah,

po katerih sicer le „nebeska“ umetelnost svoje kozolce prevrača, pa ljubljansko občinstvo nij umelo podzemeljske in gotovo le zaradi tega nekoliko temne vednosti, nego je z glasno zadovoljnostjo pobegnilo na veliko žalost slavnih žejnih in gladnih deželno-gledaliških bolh!

Da bi še mene kdo napak ne umel, moram pristaviti, da se je sinoči nemški igralo, da je nemških gledaliških predstav podjetnik svoje delovanje pričel. Kako bode pač mož letos izhajati? — ugibajo nekateri. Izvestno je to od njega samega največ odvisno, ne baš malo pa tudi od slavne, ali recimo veleslavne gospode ljubljanske. Nekedaj, hm, nekdanj so bile — slovenske predstave krive, da se nemško gledališče pri nas nij prav utrdilo: tisti trije, štirje dnevi na mesec so neki nemškega računa klopčič čisto zmetli. Nu, slovenska Talija mogočnej nemške sestrini nič več konkurence ne dela, tedaj nij dvomiti, da bode

g. c. kr. finančni direktor in dvorni svetnik Christ poleg cesarske zastave na uradnih poslopih razobesila tudi belo-modro-rudečo trobojnico kranjsko. Prav takisto stvoril je tudi naš knez in škof dr. Pogačar na škofjske palači. In to je prav!

A čitali smo tudi po novinah, da je baš o tem velikem vseavstrijskem narodnem prazniku neki zloglasni nemškutarski agitator in birokrat, davkar Lillegg v Zatičini, opiraje se na prijateljstvo še zloglasnejšega li-tijskega okrajnega glavarja Vestenecka, on-dotnjim narodnjakom z grdimi psovkami prepovedal na zatiškem samostanu razobesiti kranjsko belo-modro-rudečo trobojnico. In narodnjaki zatiški so, kakor nam priča dopis v „Slovenskem Narodu“ res ustrašili se naj-prej nemškutarskega agitatorja in še le v drugej vrsti davkarja Lillegga in „zaradi ljubega miru“ — naše kranjske zastave niso razobesili.

Škandal!

Tedaj tisti dan, ko sam deželni predsednik, ko sam finančni direktor naše kranjske trobojne zastavi dajeta častno mesto poleg avstrijske črno-žolte zastave, baš tisti dan drzne se nižji uradnik Lilleggovega kalibra našo deželno zastavo javno žaliti in nam ro-jenim Kranjcem prepovedovati v samej rodnej zemlji kranjske razobešati našo od samega cesarja dvakrat priznano in dvakrat potrjeno nam belo-modro-rudečo trobojnico! In narodnjaki zatiški so „zaradi ljubega miru“ svojo kranjsko zastavo zatajili, namesto da bi bili rajši nemškutarskega agitatorja Lillegga za jezik prijeli ter se pri deželni vladi pritožili.

In ko je pred dobrim letom raz stolpov šenpeterske cerkve v Ljubljani o velikem cerkvenem prazniku vihrala naša kranjska trobojnica, porabil je „Laibacher Tagblatt“ to priliko, da je opsoval duhovščino šenpeterske fare in vprašal je tedaj modri Tebanec ljubljanskega „Tagblatta“ visoko čestitega župnika šenpeterskega, je-li meni, da njegova cerkev stoji v kneževini — srbskej? — Budalo!

In letošnje leto izšel je v c. kr. zalogi šolskih knjig na Dunaji velik grb avstrijski, v katerem so se svetlimi barvami natisnjeni grbi tudi vseh kronovin avstrijskih; mej temi se ve da nahaja se tudi kranjski orel s kranjskimi barvami, z belo-modro-rudečo! Ta grb razposlal je c. kr. deželni šolski svet brez vsega obotavljanja vsem ljudskim šolam in naročil je tudi krajnemu šolskemu svetu ljubljanskemu, da mora ta grb viseti po

vseh učilnicah mestnih šol ljubljanskih. A naš modri župan Laschan, naš še modrejši direktor Mahr, in naš najmodrejši svetnik Zhuber; naš učeni prof. Gariboldi in še učenejši prof. Linhart; naš izborni zgodovinar Lassnik in od vsega učenega sveta kot starinoslovski učenjak in strokovnjak priznani Leskovic, sami učeni možje, modri možje, ki sedé v krajnem šolskem svetu ljubljanskem, stiskali so dolgo glave, dolgo so ugibali in uganili so naposled v svojega rojstva modrosti in učenosti tako, da naš deželni grb bi moral z rumeno-modro-rudečo barvo naslikan biti, a ne z belo-modro-rudečo. K temu se pa vendar oglasi neki narodni Nikodem ki se je tudi izgubil v mestni šolski svet, da c. kr. zaloga šolskih knjig na Dunaji bode najbrž dobro poznala naše deželne barve. A učene glave, modre glave niso poslušale narodnega Nikodema nego poslušale so učenjaka Gariboldija in strokovnjaka Leskovića, grb je romal od roke do roke, vsak si ga je ogledal po petkrat in desetkrat in naposled ukrenili so modri Tebanci, da se orel z belo-modro-rudečo barvo ne sme po mestnih učilnicah razobesiti. Ko je c. kr. deželna vlada to zvedela, poslala je učenjakom in strokovnjakom na ljubljanskem rotovži strog ukaz, da se mora belo-modro-rudeči grb „alsogleich“ mestnim šolam razdeliti!....

Nedavno dogotovili so zidarji novo poslopje kranjske hranilnice in po starej navadi obesili so vrhu poslopja cesarsko in kranjsko belo-modro-rudečo zastavo. Pripeti se, da pride blizu neki hranilnični direktor, mož, ki je pred nekaj leti suh in prazen iz dunajskega Lerchenfelda ali Hernalsa v Ljubljano „privandral“ in ki bi dan danes najbrž kot inženir tretje vrste v potu svojega obraza tam doli po Bosni in Hercegovini kje — barake delal, da se nij z neko ljubljansko gospodičino in njenimi novci okoristil. Ko ta zagleda kranjsko deželno zastavo na hranilničnem poslopi, zgrabi ga „furor teutonicus“, da se zadere na delavce: „Reisset mir augenblicklich diesen Fetzen herunter!“...

Uboga, nesrečna dežela kranjska! Tako daleč je prišlo, da smejo glupi tuji tvojo čestito zastavo, pod katero so se naši očetje tolikrat slavno za vero in cesarja proti krvoločnim Turkom vojskovali, pred samimi kranjskimi deželani psovati in — „Fetzen“ imenovati!....

In kolikrat so nam ljubljanski in primorski listi poročali, da so v tržaškem Primorju glasoviti mestni komisar Lukša in tržaški

biriči našo kranjsko zastavo iznad hiš trgali, z negami teptali, ter tako našo narodno, domovinsko zavest hudo žalili. Kolikrat... toda dovelj in več ko dovelj!

S kako pravico naši politični soperniki svoj srd razlivajo na našo deželno zastavo, o tem prihodnjič.

Slovensko uradovanje in naši vseučiliščniki.

(Konec.)

Še velikansk ugovor me čaka: slovensk dijak je večidel ubožen, v Zagrebu pa ne dobi ne instrukcij ne stipendij, kakor so n. pr. Knafljovi. Preljubi aspirant univerze! Na Dunaji te tudi ne čakajo na kolodvoru s ponudbami. Prinesi soboj pisma, izvrstna spričevala, kopo priporočil — a vendar si šteje v veliko srečo, če kaj dobiš. Tako je bilo na Dunaji pred leti in je še sedaj; v Gradcu pa o instrukcijah sploh govoriti nij, slabše so nego v Ljubljani.

Knafljove podpore so zadnja leta res narasle po številu in znesku, a prvoletniki jih ne dobé skoro nikoli; prav iz gotovega vira vém, da izmed desetih letos razpisanih, nij dobil nobene kak prvoletnik.

Torej prvoletniki, pravoslavci in tudi modroslovci pot pod noge, in v Zagreb!

Kar se tiče materialne podpore, gotovo ne bode slabša kot na Dunaji, tamošnji mnogobrojni slovenski profesorji, advokatje, uradniki pomorejo lahko z besedo in dejanjem. Sploh pa je od doma le mačji skok, kruh in kaša pripeljeta se ti še gorka!

Kar se pa tiče duševne hrane, to vam je prikladnejša hrvatska nego nemška. Sosebno pravoslavci navadili se bodete juridično v narodnem jeziku misliti, izražati se, govoriti; navadili se bodete prelepega bratskega jezika, kar vam ne bode samo „v luksuz“, ne samo popolnjevanje pravega Slovana, temuč kar vam bode potreba za življenje. Nečem razpravljati tu, ali se bode sprejel hrvatsko srbski jezik tudi pri nas kot slovstveni —, razpravljalo se je v jednih in istih novinah „pro et contra“, opozoriti hočem le, da bode naš pravoslavni narastaj skoro prevelik, in da bode treba iti v — Bosno; gospoda! tamo pa se ne bode uradovalo nemški nego hrvatsko-srbski.

Še enkrat tedaj, gg. letošnji maturanti, idite vsaj prvo leto v Zagreb, ne izgubite ničesar, pridobite pa mnogo!

Kako pa se starejimi, ki so uže na vseučiliščih nemških? Tem treba samim se učiti, ustanoviti društva, ali prav za prav preustrojiti sedanja pevstva v toliko znanstvena, da bode imela mladina v življenji od njih tudi kaj dobička. Stara slovenska društva na Dunaji in v Gradcu so, recimo na kratko, nekaj let sem „pevska“. Petje vam je povsod glavna stvar, na drugo se pozablja. Gospoda dijaki! petje, lepo petje poprimlje srce, dopada; tudi jaz sem pevec, sem bil in sem prijatelj petju, toda petje staviti nad vse drugo, to ne gre. Petje je jako „kozmpolitično“, ali se vsaj rado v tako spreobrača, mi pa živimo o resnem času individualizovanja narodov. Pri pesni srce prevpije um; melodija nam žveni po ušesih, — kaj če so besede predstavljene, kaj če so besede nemške, in gospoda to gre tako naprej, vedno večja prostost. Nij nam sicer treba biti fanatikom, a pri vsakej priliki moramo varovati narodnost svojo, moramo po-

gledatišče ob nemških igrah zdaj zmirom natičeno!

Da, da! Slovenska Talija se je popolnem umaknila z bojišča, prepustila je je tekmeču in menda — ne misli več vrniti se nanje! A propos! vsklikneš: kaj pa je z našo Talijo? Za Boga, brate, na to vprašanje ti ne vem odgovora, niti jaz, niti mnogi drugi, morda nikdo! Ko bi bila slovenska Talija živa ženska, onda bi bila pač najuzornejša babnica, — po pravilu, da je tista ženska najboljša, o katerej se najmenj govori! Nekateri hudobni ljudje pravijo, da je — — penzionirana, pa ne vem, je-li le začasno, ali za zmirom.

Časove, časove, jak se mčite! Če se človek spominja minolih dni veselega živega gibanja, če se domisli čvrstega nekdanjega trudoljubja v malem, pa vnetem rodoljubnem krogu: kar zjokal bi se nad zdanjo obupno — mlačnostjo, da hujšega ne rečem. Dramatično

društvo, dete navdušenih očetov, sirota, kje si? Kdo ti je usta zamašil, kdo rokiti zvezal? Zdrami se, otresi raz sebe sramotni prah duhomorne lenobe in pokaži rojakom, da se niso zaman radovali tvojega rojstva!

Kdaj uže je bilo čuti, da bode sklican občni zbor, ki naj odloči, ali se oživi lepo društvo, ali naj — umre! Pa minol je mesec za mesecem, a naše oči še niso zagledale belega lističa, ki bo vabil družabnike, naj se snidejo, da in capite et membris reformirajo zavetje slovenske Talije. Vem, nij gotovo, da bi se to precej posrečilo, vem, da je celo težavno: ali vsaj poskusa je stvar vredna v interesu narodnega našega razvoja, in po mojem mnenju je dolžnost društvenega vodstva, da to konči — izpozna in po tem izpoznanji — ravna. Dolgo, dolgo odlaša, — Bog ga vedi, zakaj — morda je probudil ta glas vpijočega v puščavi!

A—

kazati jo. Ako ne, se pripeti, da se za žalostno, rekel bi za pesnijo polno tragike za nas, za „Hej Slovani, kje so vaše zemlje“, poje precej ali skupaj „Moje dekle mene rado ima“ itd. Zakaj tako? Zato, ker sta napeva precej jednaka, na besede — se ne gleda. To je samo jeden primer, kako se je na Dunaji pred leti pelo in se morda še poje; niso bili tega toliko krivi društveni predsedniki, tudi posamni udje morda ne, to je bil uže tak duh zašel mej Slovence; srce je bilo, duh je pa spal.

Ne! skoro bi bil dunajskemu društvu delal krivico; tudi predavanja so bila včasih, a kaka! Z malimi izjemami le — šalija, komična. No, dobro je, da se mladini katerikrat pretrese tista prsna mrena, a, gospoda, za to ni treba ni društva, ni seje, to se zgodi v privatnej družbi dosti lažje in bolj.

Znanstvenih predavanj pa ni bilo skoro nič in ravno teh nam treba, kakor ribi vode. In ne posamezna predavanja, nego skupiti se morajo društveniki posamnih fakultet in v svojej stroki uriti se na materin jezik. Sicer je uže neko „slovensko literarno društvo“ na Dunaji, a, kakor program kaže, je preobčno, za pravnike kot take ni; in ravno tem treba vaje, treba uriti se tako ali še bolj kakor drugim, kar sem bil zgoraj s citiranimi in lastnimi besedami dokazal.

Druga slovanska društva so imela, ter imajo menda še pravoslavne klube ali sekcije, imajo jih pred vsem Nemci, kojim so pa najmanj potrebni, — raji naj bi slušali predavanja svojih profesorjev. Samo Slovenci imajo, menda uže od rojstva slovenski „pravni“ jezik — ali se sramujejo resnega dela, ali — Bog zna kaj! A ne pomaga nič, lupino treba odluščiti, lek treba piti, akopram bi bil grenek; učimo se, dokler smo dijaki, ko smo iz študij, korakamo proti filisterstvu in bela vrana je, ki bi se hotel še učiti. Zato, slovenski pravniki na nemških vseučiliščih, uvajajte to učenje v svojih dosedanjih društvih ali kako drugače poskušajte vaditi se, poskušajte znano reproducirati v narodnej besedi in če nič, nič drugega ne storite, vendar je položen uže temelj, na koji tudi filister lahko zida. Naprosite za pokrovitelja in voditelja kakega starejšega naših znanih pravnikov tamošnjih. Vem, da bodo radostni pripomogli takim navdušenim dijakom, tembolj, ker so nekateri v tej stroki na narodnem jeziku uže delovali.

To bode težak, a sadonosen začetek, shodi sprva morda ne bodo tako zabavni, nekateri mlačeži bodo odpali — ni jih škoda; kar jih ostane, ti bodo trdni značaji. — Črez leta pokazalo se bode lahko na moža: „bil je ud Slovenije, ud Triglava“, kar sedaj nima nobenega pomena. — Naše znanje pri-
krojimo za življenje, postavljajmo se na lastne noge. Tega dosedaj nijsmo, živeli smo večidel od nemške duševne hrane in še priredili si je nijsmo, zato pravi dr. Celestin: „Iz tega pa se da lahko razumeti, zakaj je naše domoljubje — ta prekrasen čut — tako neplodno, da našim neprijateljem imponirati ne more. Za to imamo še zmiraj toliko odpadnikov od naše svete stvari. Rodoljubje nam je še vedno nekaj posebnega, prazničnega, podobno plemenitemu požrtvovanju za narod; tako bode ostalo in mora ostati, dokler bo abstraktno, ne zvezano z dobro razumljenimi realnimi interesi — duhovnimi in materijalnimi — katere bi imelo zbuhati, voditi, bla-

žiti v duhu človečnosti z vsemi materijalnimi in duhovnimi močmi“. In dalje nam kliče: „Razdelimo si delo po primernem načrtu!“ Teda na noge bratce, hora je sad! Začnite brzo, kdor more, mej južnimi brati, kdor ne tukaj, pa mej rojaki na tujem. Mesto gluhih fraz, bombastičnih slavnostij, hajdite na **delo**! Kažimo se vredne pokojnih početnikov naših, in bolj veselo ter zadovoljno nas bodo motrili iz neba, bolj veselo ter zadovoljno bode gledal tudi ves narod pravniško poslovanje, ker bode v — narodnem jeziku.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 27. septembra.

Z **Dunaja** se nam telegrafira velevažna novost, da pripravlja vlada instrukcijo za varovanje jezikovne ravnopravnosti v uradih.

Sklepe skupnega posvetovanja ministrskega je **cesar** sankcioniral.

„Politik“ poroča, da bodo konservativni državni poslanci velikega posestva na **Češkem** in Moravskem pristopili v češki narodni klub. Podžupan v Pragi, Zeithammer, je to čast odložil, ker pojde z družimi češkimi poslanci vred v državni zbor. Na mesto njega se kot kandidat imenuje Tomáš Czerný.

Iz **Lvova** se telegrafira, da sta nadvojvodi Albrecht in Friedrich obiskala grofa Potockega.

„Pester K.“ poroča, da je cesar sprejel vse **ogerske** ministre, ki so na Dunaji, v avdijenciji; dozdani sekcijski šef v ministerstvu za vnanje stvari, baron Orczy, je prisegel kot novoimenovani minister na cesarskem dvoru.

Vnanje države.

Novinarstvo je teh dni enkrat raztrosilo vest, bolje laž, da so bili **Rusi** v Aziji od Turkomanov tepeni; mi se nijsmo ozirali na to, ker tej novici nijsmo verjeli. In res se zdaj oficijalno poroča, da Rusi nijsu bili premagani, nego so oni Turkomane popolnem potolkli.

Turška in **črnogorska** vlada sta poslali v Plavo in Gusinje svoje vojake, da bode Črnagora zasedla ti mesti, in da se bode mogel vsak upor udušiti, ako bi se prebivalci protivili črnogorskemu zasedenju. S tem je en del vprašanja o reguliranji meje turško-črnogorske rešen.

„P. C.“ poroča iz **Bukaresta**, da pripada v imeniku, kateri je vladnej predlogi o židovskem vprašanju pridodan, 883 judov v prvo kategorijo, namreč ono, h kateri pripadajo vsi tisti židovi, ki so služili v rumunskem armadi, v drugo vrsto onih, ki so doktorsko diplomu dobili na Rumunskem, pripada 44, v tretjo 47, v četrto 2, v peto 85, in 13 judov v zadnjo kategorijo.

Vojska mej **Egiptom** in Abessynijo se je baje uže pričela. Kralj Janez je uže prekoračil egiptovsko mejo in zahteval zase ozemlje, katero je po zadnji vojski z Egiptom tej deželi pripalo. Turčija hoče Egipt z vojniki podpirati.

Afganistanski emir je poslal generalu Robertu pismo, v katerem zagotavlja svojo zvestobo in udanost. Tako poroča „R. Office“ iz Simle, in dostavlja, da so se vojaki v Kabulu zopet uprli. Podkralj indijski bode baje poslal proglaš na prebivalstvo v Kabulu.

Domače stvari.

— (G. J. Jurčič.) Na mnoga vprašanja zaradi bolezni g. Jurčiča vznemirjenih prijateljev in čestilcev njegovih odgovarjamo, da so zdravniki dijagnosticirali tifozno bolezen, h kateri je žalibože zadnje dneve kot neprijetna komplikacija stopila „pleuritis dextra“ (vnetje rebrne mreže) s pleuritičnim eksudatom. Dozdaj še ni nobene nevarnosti in zdravniki

upajo, da bode naš priljubljeni pisatelj, če prav po daljšem bolehanji, spet popolnoma okrevan. Zaradi potrebe, hrane in zdravniške pomoči je bolnik jako dobro oskrbljen. G. Jurčič je bil početkom septembra dva dni na Dolenjskem v svojem rojstnem kraju. Odkar se je vrnil, je začel bolehati, dokler pred 10. dnevi vsled vročine in slabosti ni več mogel vstati.

— (Gledé prestavljanja ljudskih učiteljev) nam je zopet od nekod došla neka vznemirjajoča vest, o kateri pa nečemo spregovoriti prej, da ne dobomo natančnejega poročila in se preverimo, da gré res za „mass-regelung“ t. j. da je vzrok prestavi politično — strankarsko preganjanje, ne pa — kaj drugega. — Razen tega se nam zagotavlja, da so trije učitelji iz ljubljanske okolice bili brez uroka odpuščeni iz službe. Dva mej njimi, g. Jože Cepuder iz Šmaria in g. J. Režek iz Preserja, imata uže učiteljsko skušnjo, g. Podkrajšek iz Borovnice ima samo zrelostni izpit.

— (Javna tombola) bode, kakor smo uže naznanili, denes ob treh popoldne na prostornem trgu ob „zvezdi“ (Sternalle), če bo vreme ugodno. Listki (tablice) se dobivajo po nekaterih štacunah in tabakarijah. Dobitki so sledeči v srebrnem denariju: pet tón po 5 gold., 4 kvatérne po 10 gold., 3 kvintérne po 20 gold. in dve tomboli — prva za 100 gold., a druga za 50 gold. Pri takih dobitkih in gledé na dobrodejni namen bo udeležitev gotovo velika.

— (Občni zbor) „hranilnega društva“ je denes popoldne ob 1½ uri v čitalniški restavraciji od zdolaj.

— (Gospod Anton pl. Langer-Podgoró,) poslanec velikega posestva v kranjskem deželnem zboru, se je poslanstvu odpovedal.

— (Na gimnaziji v Ljubljani) sta letos na mesto gg. Gätirnerja in Gajezde ustopila razen prof. g. Tom. Zupana nova supleta g. Leopold, Nemec iz gorenje Štajerske, in pa g. Kragelj, Slovenec iz Goriške. V Kranju namestuje v dveh gimnazijskih razredih (III. IV.) veronauk g. Gerčar.

— (Nadučitelji imenovani) so g. B. Tramšek za Videm, g. A. Vidovič za Cirkevce, učitelj: g. J. Sorčan za sv. Jakob, podučitelj: g. Tomaž Romič za Ptui, v pokoj stopi g. J. Brišek, službeno doklado dobili so: g. Gaš. Hrovat, g. Lovro Sipanec in g. Lovro Serajnik.

— (Novih bogoslovcev) v mariborsko semenišče je sprejetih 10.

— (Ravnatelj dr. Elšnik) na mariborskem učiteljskem pripravnišću je odstavljen in mora iti v pokoj; na mesto njega posluje začasno iz švicarskega k nam v Avstrijo „prizvani“ g. Ehrad, trd Nemec, ki ne zna besedice slovenski, tudi je imel uže sitnob zaradi nemških nalog, koje je učencem za izdelovanje dajal, na pr. popis neke podobe predstavljajoče Luteru na „Wormskem zboru.“ O tem tujem stricu morajo naši poslanci vlado vprašati in sploh o čudnih razmerah na tem učilišču.

— (Pomilostil) je svitli cesar Jakopa Ulago v Pečevniku pri Celji ter mu na mesto smrti na vislicah odločil 20 let težke ječe.

— (Nesrečno z revolverjem igral) se je podučitelj g. K. pri sv. Barbari v Hainzah tako, da je nekemu mlademu židovi iz Ptuja roko hudo ranil, dné 20. sept.

— (Celjski dr. Nekerman) še ne more pozabiti narodne zmage pri volitvah, ker

v malo dostojnih izrazih še javno po kavarnah jamra, da je Possegg propal („diese Capacität“) in se drsa po dr. Vošnjaku („der sein Lebtag nie etwas gelernt“) in baronu Göllu („der Consul war und natürlich nichts weiss“), kojega še vedno ne razločuje od Šmariškega graščaka. Nemškutarija je vendar le okorna bolezen!

— (Letina.) Iz Zgrada na Slov. Štajerskem se piše „Gosp.“: Tudi pri nas imamo slabo letino, sadja nij čisto nič. Vendar smo Bogu radi hvaležni, da nam je letos vsaj toča prizanesla. Po vinogradih ne bo tako, kakor smo se nadejali. Preveč je trdega in drobičkega grozdja, krompir je mestoma jako lep, mestoma pa gni, ajda lepo kaže.

Listnica uredništva: Gospodu dopisniku iz Polhovega grada. Vi pravite v svojem pismu od 24. t. m., da so „zadnji dopisi iz P. hribov brez prave važnosti“. Teh misli smo tudi mi, zato vašega pisma ali „popravka“ ne bomo natisnili, da bode enkrat mir besedi.

Listnica opravištev. G. F. J. v Reichenburgu. Mi „Slovenski Narod“ zmirom redno odpošiljamo; nered pa pride od tod, ker pošto vodstvo pri ambulanci take uradnike nastavlja, ki ne vedo ali zamenjavajo imena poštinih postaj in krajev v slovenskih deželah, in ki so tudi nezmožni slovenskega

jezika. Pritožili smo se že večkrat pri tukajšnjem poštnem uradu, toda, kakor se vidi, brez uspeha.

Vabilo na naročbo.

S koncem tega meseca se začne naročevanje na zadnje četrtletje na „Slovenski Narod“.

Vse gg. naročnike prosimo, naročnino ob pravem času ponoviti, da bodo list redno v roke dobivali.

„Slov. Narod“ velja:

Za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za četrt leta 3 gld. 30 kr.

Za en mesec 1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za četrt leta 4 gld. — „

Za en mesec 1 „ 40 „

Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer:

Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr.

Po pošti prejemani „ „ 3 „ — „

Administracija „Slov. Naroda“.

Tuji.

25. septembra:

Evropa: Dr. Ipavec iz Grada. — Dubanay iz Trsta.

Pri Sloveni: Münster iz Kopra. — Molek iz Dvora. — Radesich iz Trsta.

Pri bavarskem dvoru: Franje iz Sele. — Steinperger iz Tiro'skega.

Dunajska borza 27. septembra.

(izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	67 gld. 75 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	68 „ 85 „
Zlata renta	81 „ 20 „
1860 drž. posojilo	126 „ — „
Akcije narodne banke	830 „ — „
Kreditne akcije	266 „ 75 „
London	116 „ 95 „
Srebro	— „ — „
Napol.	9 „ 31 1/2 „
C. kr. cekini	5 „ 57 „
Državne marke	57 „ 50 „

Za čiščenje in izboljšanje vina

najboljše, najhitrejšo in najcenejše sredstvo je

prava francoska žolca.

To, kakor tudi prosti navod, kako se rabi, dobi se zmirom z osebnim ali poštanim naročilom pri A. Hartmannu v Ljubljani, v Luka Tavčarjevi hiši. (330—20)

Najsijajnejši vseh zagotovljamo. Troški za čiščenje znašajo za vsak hektoliter 4 1/2 kr.

Ker grem iz Ljubljane, morebiti celo za več let, izrekam vsem prijateljem in Sokolcem srčen:

„Na zdravje!“

Jakob Gregore,
sokolec.

(451)

Izgubilo se je

narejene obleke in sukna v vrednosti 300 gld., in sicer od tukajšnje redute do Senožec; kdor bo našel, naj prinese v Ljubljano k Alojziju Zagorcu, v gostilno pri reduti. Plača dobra. (454—1)

Izurjen stenograf,

slovensčine zmožen, se išče za pisarnico dr. Josipa Šerneca, advokata v Celji. (453—1)

Dr. Tanzer,

docent zobozdravništva na c. kr. uni-verzi v Gradci,

bode od 1. oktobra t. l. zjutraj do 18. istega meseca zvečer

zobozdravniško in zobotehniško ordiniral

v Ljubljani v hotelu „pri Sionu“.

Njegove zobne preparate ima on sam, lastnik patenta, kakor tudi glavna zaloga za Kranjsko pri bratih Krisper, potem parfemerija E. Mahra, g. Businaro, v Kranji Savnik, lekar, v Luki v Marinskeje prodajalnici. (455—1)

Epilepsijo (božjast)

zdravi pismeno specialni zdravnik dr. Killisch v Dresden-u (Neustadt). Največje izkustvo, ker je zdravil že v čez 11.000 slučajih. (420—2)

Vinorejcem, trgovcem z vinom in krčmarjem

prodaje za pretakanje vina iz jednega soda v drugi, in iz soda v klet

Karel Karinger

na mestnem trgu. (413—5)

gumaste trobe (Gummischläuche.)

Uporaba je prav priprosta: iz trobe se vzame zrak in vsled zračnega pritiska teče potem skozi vino. 1 meter trobe 9 1/2 m/m — gld. 80 kr. 1 „ 13 m/m 1 „ 30 „ 1 „ 16 m/m 1 „ 60 „ 1 „ 16 m/m ovit s konopljo 1 „ 40 „ 1 „ 19 m/m „ „ 1 „ 60 „

Vnanje naročbe se točno izvršijo.

Izdatelj in urednik Makso Armitz.

Podpisani učitelj plesu naznanja častitemu občinstvu, da uči na svojem

plesišči,

Kajetan Doix,
učitelj plesu.

Roditelji! Oskrbniki!

Pri meni podpisanem dobite vsake velikosti in mere

obleke za dijake.

Tudi raznotere

obleke za otroke

prodajem jako v ceno.

M. Neumann,

v Ljubljani, v Lukman-ovej hiši.

(414—10)

G. Schmidl & Comp.

Čast imamo s tem najljudneje javljati, da smo svojo

trgovino se suknom, kurentnim, manufakturnim in modnim blagom, in zaloga šivalnih strojev

z današnjim dnem premestili

na glavni trg, na oglu poštne ulice št. 38

v hišo gospoda Jožefa Costa,

in prosimo za daljnje blagovoljno naklonjenje. Zahvaljujoč se iskreno za zaupanje, katero se nam je izkazovalo skozi 12 let v naših starih prostorih v poštne ulice št. 36, znamljamo

visokim spoštovanjem

G. Schmidl & Comp.

V Celji, dne 15. septembra 1879.

(434—3)

v Celji, preje v poštne ulice 36, zdaj v poštne ulice 38, na oglu glavnega trga.

Letina in tisk „Narodne tiskarne“.